

מאד, שהרי לחם הפנים מעריכים עד שבת אחרת. ובת"כ ¹¹¹ פסוק אחד את שבתותי תשמורו ואת מקדשי תיראו, לומר במקדשי בלחם הפנים אתם מכירים כח שבתותי. (ה)
 ומקדשי תיראו. דרשין ¹¹² יכול יתיירא אדם מבית המקדש כו' עד דמסיק לא יכנס אדם בנעלו ובמקלו ובאבק שעל רגליו ומעות צרורין לו בסדינו. ¹¹³ והשתא מה שנהגו ליכנס בבית הכנסת במנעלים אע"פ שנקרא מקדש מעט ¹¹⁴ ע"מ דווקא מנעל שהוא לתענוג אסור אמנם מנעל שהוא להצלת קרירות לא ¹¹⁵, דבט' באב וביום הכיפורים אסורים במנעל שלנו וזהו להראות אסור נעילת מנעל ¹¹⁶, וכן מעות בכיס יכול להוליך לבית הכנסת אע"ג דאמרי' התם ¹¹⁷ ובמעות צרורים לו בסדינו, דה"מ בסדינו דהוא דרך גנאי אבל אם היה בכיסו דאינו נראה מותר דה"מ אמרינן ¹¹⁸ מעות שגמצאו לפני סוחרים בהמה בהר הבית כו', והיכי באו לשם כיון שאסור ¹¹⁹ לבא שם במעות אלא ודאי בידו שרי. מיהו ודאי הכא ¹²⁰ אסור בידו כדאמ' ¹²¹ לא יתפלל אדם וככר בידו וכו'. ורקיית אסור ¹²¹ דילפינן לה מק"ו משק כו', ובירושלמי ¹²² יש נזדמן לו רוק מבליעו באפקריסותו לפניו אסור לאחוריו מותר לימינו אסור לשמאלו מותר ר' מנא ריקק ושייף אמר מותר לטהר את כוסו.

(א, ה, ו, ל, מ)

(32) מפני שיבה תקום. מכאן נהגו ¹²³ לעמוד ולהגביה קצת בשעה שאומרים אמן יהא שמיה רבא דמפני שיבה ר"ת וסופם שמיה וכתוב תקום ¹²⁴.

(א, ה, ו, ל, מ)

כ (3) פי מורעו נתן למולך. פי' רש"י ¹ אין לי אלא בנו ובתו בן בנו ובן בתו ² בתו מניין ת"ל מורעו. חזק' למה נאמר ³ איש אשר יתן מורעו למולך, תיפוק לי מהני

123 4567

111 ליתא לפנינו.

112 ספרא קדשים פרק ז ה"ז – ה"ט (בשנוי, ועי' יבמות דף ו:).

113 כאן מתחיל כ"ו.

114 מגילה דף כט.

115 ע"כ בכ"ו.

116 ולא משום מורא, ולכן גם כשהוא להצלת קרירות אסור.

117 ברכות דף סב:

118 שקלים פ"ז מ"ב, עי"ש.

119 בכ"ל: כיון דאי אפשר, בכ"מ: כיון שאי אפשר להוליך לבא שם.

120 בבית הכנסת בשעת התפלה.

121 עי' ברכות דף סב: ודף סג, וצ"ע שהרי משמע שבבית הכנסת מותר.

122 החלק הראשון בבבלי ברכות דף כד:, והשני בירושלמי שם פ"ג ה"ו (דף כה.).

123 מלה זו רק בכ"ו ובכ"ל.

124 בכ"ו נוסף (וכנראה איננו מדברי מהר"ח פלטיאל): ד"א שיבה, אותיות שמיה לבד,

הב' מתחלף במ"ם באלב"ם.

1 ד"ה כי מורעו. השוה אמרי נועם, וכ"ה בפע"ר א, ושם מתחיל: פר"ש משום דכתיב בקרא אחרינא מעביר בנו ובתו באש, בן בנו... ועל פיהם תקנתי.

2 בכ"א ובכ"ה: ובת בתו.

3 לעיל 2.

תרתי⁴, י"ל דתלתא צריכי חד לכדרכה וחד לשלא כדרכה⁵ וחד משום בן בנו. וא"ת ליכתוב (מזרעך) [מזרעו] ולישתוק ממעביר בנו ובתו, וי"ל דאי לא כתיב רק (מזרעך) [מזרעו] הייתי מעמידו בבנו או בבתו וכיון דכתיב בפי' בנו ובתו מעתה איצטריך קרא לבן בנו ולבן⁶ בתו. (א, ה, ל, מ)

כי מזרעו נתן למלך למען טמא את מקדשי וגו'. 'תימ' מה עניין מולך אצל (טמאי) [טומאת] מקדש ולחילול קודש, וי"ל (לכך) [שכך דרך] עובדי המלך דהיינו בעל אוב שידוע עתידות והיו באים עובדי המולך למקדש כגון בימי אחאב ואומרים מה אתם אומרים שאלהי ישראל הוא אלה⁸ ואפי' כשאתם מקריבים קרבן ספק אם מקובל קרבנכם ואנו נטמא מעצמינו ונכנס למקדש שלכם (לגזר) [ונגיד] עתידות בזאת תבחנו מי אלה (ומי הוא) [וזהו] טמ' מקדש וחילול שם קדש, והק' יודע בטוב שכך יהיו עתידים לעשות.

(ה)

(10) ואיש אשר ינאף את אשת איש. פרט ללאשת קטן, ואשר ינאף את אשת רעהו, פרט¹⁰ לאשת גוי. ואין להקשות פשיטא דהא יפת תואר שריא ואמרינן¹¹ אשת¹² אפי' אשת איש, דוהו דוקא התם¹⁸ במלחמה אבל שלא בשעת מלחמה לא. וה' ר"י¹⁴ פרט לאשת קטן פשיטא דאין אישות לקטן, וי"ל דמהכא ילפינן¹⁵ א"נ כגון שייעד לבנו קטון אמה העבריה דס"ד הואיל ובא מכח כסף אביו תהא מקודשת שיהרגו ע"י קידושין קמל"ן. ועוד י"ל דהוה אמינא דנהי דקידושי קטן לא הוה לגמרי קידושין מיהו כיון דאמ' ¹⁶ קטן שנשא אשה והגדיל אינה צריכה הימיו כתובה דעל מנת כתובה הראשונה קיימא, מידי דהוה אגוי דאמ' את אשת רעהו פרט לאשת גוי אע"ג דגוי לאו בת תפיסת קדושין מיהו כיון דאיכא עשה¹⁷ ודבק באשתו, ולא¹⁸ באשת חבירו הוה אמינא ליקטול עלה קמל"ן. (א, ה, ל, מ)

(17) חסד הוא. האיש¹⁹ הוה יש לו אחות והיא ענייה ואינו יכול להשיאה לאחר וחושב בלבו לעשות חסד עמה שיקח אחותו וסבור שהיא חסד. ¹⁹ (א, ה, ל, מ)

4 מכאן ומפס' 4.

5 צ"ע בסנהדרין דף סד : ששם גדרש לזרע פסול, ועי' רמב"ם הל' ע"ז פ"ו ה"ג שמשמע דשלא כדרכה פטור.

6 בכ"א : ולכת בתו.

7 כ"ז מפרי"ח, ועל פיו התקונים.

8 כ"ה בכתב היד בכתב חסר.

9 רש"י ד"ה אשר ינאף את אשת עפ"י ספרא קדשים פרק ט ה"א.

10 רש"י ד"ה אשר ינאף את אשת רעהו עפ"י ספרא שם.

11 דברים כא 11.

12 רש"י שם ד"ה אשת עפ"י ספרי כי תצא פיס' ריא, קדושין דף כא :

13 מלה זאת ליתא בכ"א ובכ"ה.

14 כ"ה בכ"ל (ואולי גם בכ"מ), = והקשה ר"י, בשאר כתבי היד : והרי.

15 עי' רש"י ד"ה אשר ינאף את אשת.

16 עי' כתובות דף צ.

17 בראשית ב 24.

18 סנהדרין דף נח.

19 השוה פרי"ח.

חסד הוא ל' חרפה²⁰, כמו²¹ פן יחסדך שומע, והיינו דכתיב²² אמרתי עולם
(ב) חסד יבנה, חסד²³ שעשה הק' עם קין שנשא אחותו.
(27) **אוב או ידעוני**. פי' רש"י²⁴ וכן בספרי²⁵ אוב זה פיתום המדבר משיחיו ידעוני
המכנים עצם חיה ששמו ידוע לתוך פיו, ותלמודא²⁶ דריש²⁷ ודורש אל המתים
זה המעלה בזכורו. ואלו התרגום²⁸ עשה אוב או ידעוני בידין או בזכורו, אם כן
משמע דידעוני זה המעלה בזכורו ואולי ידעוני דמתרגם זכורו לאו משום דמעלה
בזכורו רק משום דמכנים עצם ידוע לתוך פיו ומזכירו.
(א, ה, ל, מ)

אמור

כא (1) אמור, ואמרת. פרש"י¹ להזהיר גדולים על הקטנים, מי' בתורת כהנים² דריש
האחד שיטמא למת מצוה והשני שלא יטמא לאחרים ואיכא מאן דדריש³ לרבות כל
טומא' הפורשת מן המת.
לנפש לא יטמא בעמיו. פרש"י⁴ בעוד שהוא בתוך עמיו שיש לו קוברים הא אין לו
קוברים כגון שהיה מ"מ⁵ חייב ליטמא בו. וק' מה צריך פסוק זה ללמוד על כהן הדיוט
דמטמא למ"מ והרי כ"ג ונוזר דמטמא למ"מ דילפינן¹⁰ מולאחותו¹¹, כ"ש כ"ה. ותירץ

- 20 השוה רש"י, רשב"ם, ראב"ע, חזקוני, הדר זקנים.
- 21 משלי כה 10.
- 22 תהלים פט 3.
- 23 עי' ספרא קדשים פרק י הי"א, סנהדרין דף נח :
- 24 דברים יח 11 ד"ה ושאל אוב וד"ה וידעוני.
- 25 ספרי שופטים פיס' קעב, ספרא קדשים פרק יא הכ"ג.
- 26 לפנינו בסנהדרין דף סה : ליתא (אך כנראה היה לפני בעל הערוך ערך זכור, עיי"ש),
והוא בספרי שופטים פיס' רעב, תוספתא סנהדרין פ"י ה"ג (צוקרמנדל 26/430), ירושלמי
סנהדרין פ"ז הי"ג (דף לט :), ועי' רש"י דברים יח 11 ד"ה ודורש אל המתים.
- 27 דברים יח 11.
- 28 כאן בידין או זכורו (ובכמה דפוסים : זכורו).

- 1 ד"ה אמר אל הכהנים (עפ"י יבמות דף קיד.). מלת "פרש"י" רק בכי"ל.
- 2 לא מצאתי. בפע"ר מ : ואמרת באמירה ראשונה הזהיר על המת, בשנייה שיטמא למת
מצוה (אך שם לא נזכר תורת כהנים).
- 3 ספרא אמור פרשה א ה"ג.
- 4 רש"י ד"ה בני אהרן (הראשון) עפ"י ספרא אמור פרשה א ה"א.
- 5 רש"י ד"ה בני אהרן (השני) עפ"י ספרא שם, קדושין דף לה :
- 6 ספרא שם.
- 7 כ"ז בפע"ר מ, ועי' למטה פס' 4 ד"ה לא יטמא.
- 8 ד"ה לא יטמא בעמיו.
- 9 =מת מצוה.
- 10 נוזר דף מח ;, זבחים דף ק.
- 11 במדבר ו 7.